

Akcje protestacyjne ZNP

Kadencja 1998 - 2002

- 15 grudnia 1998 r. Zarząd Główny ZNP wystąpił do parlamentu i rządu o zaniechanie wdrażania od 1 września 1999 r. reformy strukturalnej w oświacie, ze względu na brak odpowiedniego przygotowania organizacyjnego, kadrowego i finansowego. Postanowiono podjąć działania protestacyjne.
- 7 stycznia 1999 r. podczas debaty nad projektem ustawy – *Przepisy wprowadzające nowy ustrój szkolny* zorganizowano przed gmachem Sejmu pikietę (ok. 2500 uczestników z terenu całego kraju).
- 5 - 11 marca 1999 r. - akcja protestacyjna grupy działaczy ZNP w gmachu Ministerstwa Edukacji Narodowej, dotycząca wynagrodzeń nauczycieli.
- 30 marca 1999 r. ZG ZNP podjął uchwałę o powołaniu Ogólnopolskiego Komitetu Protestacyjnego.
- 31 sierpnia 1999 r. ZNP wszedł w spór zbiorowy z rządem. Przedmiotem sporu było:
 - nieprzekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów,
 - brak pełnej realizacji porozumienia w sprawie wzrostu wynagrodzeń pracowników oświaty;
 - niewznowienie zerwanych przez MEN rozmów w sprawie nowelizacji Karty Nauczyciela.
- 14 września 1999 r. zorganizowano pikietę przed urzędami wojewódzkim w sprawie natychmiastowego przekazania należnych kwot na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów.
- 27 września -14 października 1999 r. przeprowadzono referendum wśród pracowników oświaty w sprawie gotowości środowiska do podjęcia strajku oraz jego formy.
- 19 listopada 1999 r. odbył się ogólnopolski strajk pracowników oświaty (udział wzięło 56% uprawnionych szkół i placówek oświatowych).
- 24 września 1999 r. liczna grupa członków ZNP uczestniczyła w manifestacji OPZZ przeciwko polityce społeczno-gospodarczej rządu.
- 24 sierpnia 2000 r. Prezydium ZG ZNP przekształciło się w Ogólnopolski Komitet Protestacyjny. Wystąpiono z żądaniem przekazania samorządom do 31 sierpnia 2000 r. pełnych środków na wdrożenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli.
- 1 września 2000 r. ZNP wszedł w spór zbiorowy z rządem w sprawie pełnej realizacji zobowiązań budżetu państwa w zakresie przekazania wystarczających środków finansowych na wdrożenie systemu płac nauczycieli określonego w znowelizowanej Karcie Nauczyciela.

- 18 - 26 września 2000 r. - ogólnopolska akcja protestacyjna ZNP.
- 18 września Ogólnopolski Komitet Protestacyjny ZNP zorganizował pikietę przed Urzędem Rady Ministrów. Domagano się niezwłocznego zapewnienia pełnych środków finansowych na wypłaty nauczycielskich pensji wraz z należnymi wyrównaniami (1500 uczestników z całej Polski). Pikiety zorganizowano także w Łodzi (19 września 2000 r.) i Gliwicach (28 września).
- 13 lutego 2002 r. - w dniu debaty nad budżetem na 2002 rok - odbyła się przed gmachem Sejmu manifestacja z udziałem ponad 3500 członków ZNP - pracowników oświaty i nauki z całej Polski.

Kadencja 2002 – 2006

- 5 listopada 2003 r. ZNP zorganizował pikietę w dniu obrad Senatu przeciwko rządowej propozycji włączenia środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów do subwencji oświatowej.
- W 2005 r. Związek prowadził akcję w obronie publicznej szkoły samorządowej; protestowano przeciwko niektórym zapisom dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013* dotyczącym pełnej autonomii samorządów w zakresie prowadzenia polityki oświatowej, przekazywania szkół i placówek innym niż JST podmiotom, likwidacji Karty Nauczyciela, powszechnej odpłatności za studia wyższe. Ogniwa ZNP w październiku i listopadzie zebrały ponad 600 tys. podpisów pod apelem w obronie oświaty publicznej.
- 14 października 2005 r. ogłoszono „Dniem obrony oświaty publicznej” .
- 9 czerwca 2006 r. ZNP zorganizował pikietę przed gmachem Sejmu; hasła: obrona polskiej edukacji, sprzeciw wobec działań podejmowanych przez ministra Romana Giertycha (2500 członków ZNP z całego kraju).
- 17 października 2006 r. ZG postanowił podjąć działania zmierzające do odwołania Romana Giertycha ze stanowiska ministra edukacji oraz rozpocząć ogólnopolską akcję protestacyjną.

Kadencja 2006 – 2010

- 8 – 15 lutego 2007 r. ogniewa terenowe ZNP przeprowadziły wśród pracowników oświaty referendum dotyczące gotowości przystąpienia do ogólnopolskiego strajku. W referendum wzięło udział 62,78% zatrudnionych pracowników oświaty, z czego prawie 81% opowiedziało się za strajkiem.
- 28 lutego 2007 r. wobec braku reakcji ze strony rządu na zgłoszone wcześniej postulaty Związku dotyczące polityki edukacyjnej podjęto decyzję o wszczęciu sporu zbiorowego.
- 17 marca 2007 r. w Warszawie odbył się marsz pracowników oświaty, rodziców i związkowców będący wyrazem protestu przeciwko polityce edukacyjnej rządu, niskim

plącom i zaniechaniom rządu w sprawie wcześniejszych emerytur dla nauczycieli (ponad 12 tys. uczestników).

- od 7 maja 2007 r. wprowadzone zostało pogotowie strajkowe.
- 29 maja 2007 r. odbył się 2-godzinny strajk ostrzegawczy.
- 11 września 2007 r. w związku z kampanią wyborczą i wyborami do parlamentu ZG ZNP zawiesił trwające od 7 maja pogotowie strajkowe.
- 8 października 2007 r. wznowiono akcję protestacyjną:
 - od 12 października trwało pogotowie strajkowe ZNP w całym kraju,
 - od 15 października oflagowane zostały placówki oświatowe,
 - 25 października zorganizowano pikietę przed gmachami urzędów wojewódzkich.
- 18 stycznia 2008 r. w Warszawie odbyła się ogólnopolska manifestacja (ponad 12 tys. uczestników); domagano się podwyżek wynagrodzeń nauczycieli, utrzymania uprawnień emerytalnych, odstąpienia od planów decentralizacji systemu wynagradzania nauczycieli, upowszechnienia wychowania przedszkolnego wraz z przejęciem przez budżet państwa kosztów prowadzenia przedszkoli publicznych, rezygnacji z planów wprowadzenia tzw. bonu oświatowego, rezygnacji z likwidacji kuratoriów oświaty, powołania Krajowej Rady Edukacyjnej z udziałem partnerów społecznych.
- 8 kwietnia 2008 r. ogłoszono pogotowie protestacyjne we wszystkich ogniach ZNP; zobowiązano oddziały ZNP do przeprowadzenia procedury sporu zbiorowego.
- 9-16 maja 2008 r. w szkołach i placówkach oświatowych przeprowadzono referenda strajkowe.
- 27 maja 2008 r. odbył się ogólnopolski strajk pracowników oświaty (udział wzięło ok. 70% placówek oświatowych na terenie kraju); dotychczas odmawiająca dialogu strona rządowa zmuszona została do podjęcia rozmów ze związkami zawodowymi.
- 1 września 2008 r. pikietę przed gmachem Ministerstwa Edukacji Narodowej jako wyraz protestu wobec prywatyzacji oświaty, likwidacji nauczycielskich uprawnień, niskich podwyżek płac.
- 5 listopada 2008 r. działacze ZNP uczestniczyli w pikiecie przed gmachem Sejmu i Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, zorganizowanej przez OPZZ przy wsparciu „Solidarności” i Forum Zw. Zaw. (postulaty: rozwiązania emerytalne, dialog społeczny).
- 19 listopada 2008 r. pod Sejmem pikietowało ponad 2 tys. pracowników oświaty z ZNP oraz przedstawiciele WZZ „Solidarność-Oświata” i oświatowej „S” (postulaty: wcześniejsze emerytury, wycofanie się przez rządzących z wdrożenia niekorzystnych zmian w systemie oświaty).

- 14 czerwca 2010 r. demonstracja ZNP przed siedzibą Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie, w której odbywała się konferencja MEN podsumowująca regionalne spotkania na temat proponowanych zmian w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i w kształceniu zawodowym (400 uczestników z całego kraju).

Kadencja 2010 - 2014

- 18 listopada 2013 r. ruszyła Ogólnopolska Akcja Protestacyjna pod hasłem „Dość tego!”. Reakcja ZNP na projektowane przez rząd zmiany w ustawie o systemie oświaty i Karcie Nauczyciela.
- 18-23 listopada 2013 r. – oflagowanie budynków szkół i placówek, prowadzenie akcji informacyjnej.
- 23 listopada 2013 r. ogólnopolska manifestacja ZNP w Warszawie (ponad 20 tys. uczestników).
- 28 kwietnia 2014 r. Ogólnopolska Akcja Protestacyjna pod hasłem „Dość tego!” została zakończona.

Kadencja 2015 - 2019

- 30 września 2015 r. Zarząd Główny ZNP przyjął uchwałę w sprawie ogólnopolskiej akcji protestacyjnej, ogłaszając między innymi 14 października 2015 r. Nauczycielskim Dniem Protestu.
- 16 grudnia 2015 r., zgodnie z uchwałą ZG ZNP, wszystkie ogniwa Związku zobowiązane zostały do przeprowadzenia ogólnopolskiej akcji zbierania podpisów za stabilizacją w oświacie (w akcji tej wzięło udział ponad 250 tys. osób) oraz organizowania debat i spotkań, z udziałem parlamentarzystów, samorządowców, nauczycieli i dyrektorów szkół, a także społeczności lokalnych, na temat zagrożeń związanych z projektem likwidacji gimnazjów.
- 8 lipca 2016 r. Prezydium ZG ZNP w przyjętym stanowisku wyraziło stanowczy sprzeciw wobec zapowiadanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej reformy ustroju szkolnego. Zdaniem Prezydium resort edukacji nie przedstawił rzeczywistych przesłanek uzasadniających tak gruntowną reformę ustroju szkolnego. W tym dniu uruchomiono również akcję informacyjną dotyczącą konsekwencji planowanej reformy „Czy wiesz, że reforma Anny Zalewskiej oznacza likwidację: szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej?”
- 27 czerwca 2016 r. Związek rozpoczął akcję zbierania podpisów pod petycją w obronie polskiej szkoły.
- 24 sierpnia 2016 r. z inicjatywy ZNP zawiązała się Koalicja „NIE dla chaosu w szkole”, w skład której weszły organizacje, instytucje, ruchy społeczne, rodzice i nauczyciele.

16 września 2016 r. resort edukacji przestał do zaopiniowania przez związki zawodowe projekty ustaw oświatowych, tj. ustawę *Prawo oświatowe* oraz ustawę – *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe*, w których zawarte zostały zmiany systemowe w oświacie. 14 października Związek przekazał minister edukacji Annie Zalewskiej opinię do tych projektów.

W części pierwszej opinii ZNP przedstawił stanowisko ogólne, czyli postulat natychmiastowego wycofania projektu ustawy i rozpoczęcia szerokiej debaty dotyczącej rzeczywistych problemów edukacji. W części drugiej zawarte zostały uwagi szczegółowe.

W opinii ZNP czytamy m.in.: *W przypadku projektowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmiany ustroju szkolnego brak jest głębszej analizy stanu polskiej edukacji, a tym samym merytorycznego uzasadnienia dla proponowanych zmian – nie zostały one bowiem poparte ani badaniami, ani postępem nauki. Likwidacja gimnazjów i reorganizacja sieci szkół spowoduje pogorszenie jakości kształcenia i warunków nauczania. (...) W związku z powyższym wnosimy o wycofanie projektowanych zmian systemowych dotyczących nowego ustroju szkolnego wraz ze wszystkimi zapisami określającymi ich konsekwencje w sferze stosunków pracy nauczycieli i pozostałych pracowników szkół.*

W ocenie Związku Nauczycielstwa Polskiego doskonalenie systemu oświaty wymaga propozycji przemyślanych, dopracowanych i uzgodnionych ze środowiskiem rodziców, nauczycieli i samorządów. ZNP ma świadomość zmian zachodzących we współczesnym świecie i zdaje sobie sprawę, że w interesie młodego pokolenia szkoła musi sprostać tym wyzwaniom. Środowisko pracowników oświaty doskonale to rozumie i jest gotowe do realizacji nowych zadań. Problem nie leży w istniejącym ustroju szkolnym. Zmiany potrzebne są w podstawach programowych, wyposażeniu szkół i warsztatu pracy nauczyciela. Zmienić powinien się też sposób doskonalenia nauczycieli i kształcenia przyszłych pedagogów.

Nauczeni doświadczeniem mamy pewność, że polskiej oświaty nie stać, aby po raz kolejny zaczynała od zera. Dlatego proponujemy, by – nie burząc struktury szkolnictwa - podjąć rzeczywiste działania zmierzające do wypracowania jak najlepszych rozwiązań zakresie:

- *niezbędnych korekt programowych i organizacyjnych,*
- *doskonalenia systemu edukacji, opieki i wychowania,*
- *doskonalenia systemu wsparcia dla uczniów,*
- *tworzenia równych szans edukacyjnych,*
- *funkcjonowania nadzoru pedagogicznego,*
- *dostosowania systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli do wyzwań współczesnej szkoły,*
- *finansowania zadań edukacyjnych, w tym kształtowania wynagrodzeń pracowników oświaty.*

Brak reakcji ze strony resortu edukacji wywołał falę protestów. 10 października 2016 r. odbyły się pikety ZNP przed gmachami urzędów wojewódzkich. 18 października Zarząd Główny ZNP podjął uchwałę o uruchomieniu ogólnopolskiej akcji protestacyjnej ZNP „Nie dla chaosu w szkole” .

Powodem protestu Związku Nauczycielstwa Polskiego był m.in.:

- demontaż systemu oświaty, polegający między innymi na wygaszaniu, a w konsekwencji likwidacji gimnazjów;
- zagrożenie utratą pracy wielotysięcznej grupy pracowników oświaty – pedagogicznych i niepedagogicznych;
- zaprzepaszczenie wieloletniego dorobku szkół i placówek oświatowych, a także ogromnych nakładów poniesionych przez samorządy;
- brak zwiększenia nakładów na oświatę, w tym brak podwyżek płac pracowników oświaty.

W ramach działań podjętych przez ZNP zorganizowano m.in.:

- akcję w obronie gimnazjów „Nie likwidujcie naszego gimnazjum”,
- nadzwyczajne spotkanie prezesów oddziałów (powiatowych) ZNP, spotkania z dyrektorami, nauczycielami i rodzicami, w dniu 9 listopada;
- pikietę przed Sejmem, 15 listopada i 29 listopada (w dniu pierwszego czytania projektów ustaw);
- Ogólnopolską Manifestację Pracowników Oświaty w Warszawie, z udziałem rodziców, samorządów i organizacji pozarządowych, w dniu 19 listopada 2016 r.;
- pikietę przed Pałacem Prezydenckim, w dniu 19 grudnia 2016 r.
- akcję informacyjną dotyczącą zagrożeń wynikających z projektowanych zmian systemowych w oświacie;
- debaty o edukacji.

Akcje protestacyjne ZNP wsparli rodzice, samorządowcy, organizacje pozarządowe, a także przedstawiciele nauki.

Jednocześnie Zarząd Główny ZNP (w uchwale z dnia 18 października 2016 r.) upoważnił Prezydium ZG ZNP do sformułowania żądań w sporze zbiorowym w przypadku niespełnienia postulatów ZNP w zakresie:

- wycofania projektowanych zmian systemowych dotyczących nowego ustroju szkolnego wraz ze wszystkimi zapisami określającymi ich konsekwencje w sferze stosunków pracy nauczycieli i pozostałych pracowników szkół,
- zwiększenia nakładów na oświatę, w tym podwyżki wynagrodzeń pracowników oświaty.

W toku prac parlamentarnych Związek Nauczycielstwa Polskiego postulował odrzucenie projektów ustaw oświatowych. Niestety, tak się nie stało.

19 grudnia 2016 r. przedstawiciele ZNP spotkali się z prezydentem Andrzejem Dudą i przekazali ponad 250 tysięcy podpisów zebranych w obronie obecnego ustroju szkolnego i gimnazjów oraz złożyli wniosek o zawetowanie lub rozpisanie referendum ws. reformy (prezydent obiecał to nauczycielom w kampanii wyborczej).

W związku z niespełnieniem postulatów ZNP z dnia 18 października 2016 r., 20 grudnia 2016 r. Zarząd Główny ZNP podjął uchwałę w sprawie wszczęcia sporu zbiorowego.

Zgodnie z uchwałą ZG ZNP z 7 marca 2017 r. w dniu 31 marca Związek Nauczycielstwa Polskiego przeprowadził strajk w szkołach i placówkach oświatowych oraz zainicjował ruch na rzecz przeprowadzenia referendum w sprawie reformy oświaty (9 stycznia 2017 r. prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawy wprowadzające reformę w oświacie 1 września 2017 r.).

Inauguracja obywatelskiej inicjatywy pod hasłem „Referendum szkolne” miała miejsce 31 stycznia 2017 r. 20 kwietnia br. złożono w Sejmie RP pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum ponad 910 tysięcy podpisów. 25 maja przedstawiciele Komitetu Referendalnego - Sławomir Broniarz i Dorota Łoboda - złożyli na ręce Andrzeja Dery, Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, petycję skierowaną do Prezydenta RP Andrzeja Dudy z wnioskiem o wsparcie referendum z inicjatywy obywateli w sprawie reformy edukacji.

26 maja 2017 r. ZNP wystąpił z inicjatywą znowelizowania ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe w celu przesunięcia o rok terminu wdrożenia reformy. W tym okresie powinno być przeprowadzone ogólnokrajowe referendum w sprawie reformy w oświacie.

Kadencja 2014 -2019

- 18 kwietnia 2015 r. ogólnopolska manifestacja nauczycieli i pracowników oświaty (brak dialogu z minister edukacji, zerwanie rozmów w sprawie podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego w roku 2016 (22 tys. uczestników).
- 19 maja 2015 r. pikietą ZNP podczas obrad rządu; sprzeciw wobec polityki edukacyjnej prowadzonej przez minister edukacji.
- 27 czerwca 2016 r. pikietą ZNP w Toruniu podczas podsumowania debaty o edukacji „Uczeń. Rodzic. Nauczyciel – Dobra Zmiana” zorganizowanej przez MEN.
- 18 października 2016 r. uruchomienie ogólnopolskiej akcji protestacyjnej ZNP w związku z planowaną reformą edukacji. W ramach tej akcji Związek zorganizował między innymi:
 - pikiety w województwach, w dniu 10 października;
 - nadzwyczajne spotkanie prezesów największych oddziałów ZNP, spotkania z dyrektorami, nauczycielami i rodzicami, w dniu 9 listopada;
 - pikiety przed Sejmem, 15 listopada i 29 listopada (w dniu pierwszego czytania projektów ustaw);
 - Ogólnopolską Manifestację Pracowników Oświaty w Warszawie, z udziałem rodziców, samorządów i organizacji pozarządowych, w dniu 19 listopada 2016 r.;
 - pikietę przed Pałacem Prezydenckim, w dniu 19 grudnia 2016 r.